

Foto: Christine Collin, Sweco

SE PÅ SVØMMEBADE SOM ET HOLISTISK BÆREDYGTIGT BYGGERI

Bæredygtighed skyller ind over byggebranchen, der tænker grønt som aldrig før. Men hvor skal man starte på svømmeområdet, hvor konstruktioner og installationer er under konstant pres i de våde og fugtige rum? Og hvad kan vi i fællesskab gøre for at skubbe til den grønne agenda? Bæredygtighedsingeniør Christine Collin fra Sweco giver her en indflyvning til at arbejde med bæredygtig udvikling af svømme- og vandkulturen.

FN's 17 verdensmål, den frivillige bæredygtighedsklasse, livscyklingsberegninger, bæredygtighedscertificeringer, CO2-regnskab, miljøvaredeklarationer. Bæredygtighed kan være et bredt og ofte u håndgribeligt begreb, som er svært at sætte på formel.

Det gælder også inden for svømmebade og svømmehaller, der er en kompleks størrelse underlagt en lang række myndighedskrav, krav til materialevalg og installationer som følge af den høje fugtighed og aggressive dampe. Hertil kommer stigende krav og behov for vand- og energioptimering samt til driften.

Så hvor kan man starte, hvis man gerne vil arbejde med bæredygtighed i de ressourcekrævende bygninger? Og hvad skal man være opmærksom på? Det har bæredygtighedsingeniør Christine Collin en række bud på.

Hun er til daglig teamleder for Bæredygtighed i byggeri i København og Odense hos Sweco, der i mange år har arbejdet med etablering, renovering og vedligeholdelse af vandlande i storskala, kommunale svømmebade, friluftsbade, wellness og kurbade over hele landet.

- Bæredygtigt byggeri handler om at tage stilling til og prioritere, hvor i sit projekt man kan bringe den største

værdi for brugerne med mindst mulig påvirkning på klima og miljø – uanset om man renoverer eller bygger nyt. Det kan gøres operationelt ved at fokusere på udvalgte indsatsområder som f.eks. sundhed og velvære samt minimering af CO₂-udledning igennem materialevalg og optimering af systemer og driften, siger Christine Collin og tilføjer:

- Kravene til dokumenterbar bæredygtighed er blevet skærpet i de seneste år, og derfor er det vigtigt, at man er bevidst om hvilke krav, man bliver mødt af. I bygningsreglementet indføres der fra årsskiftet eksempelvis krav til at dokumentere byggeriets klimapåvirkning gennem livscyklusvurdering (LCA) for alt nybyggeri for at opnå ibrugtagningstilladelse. Og for nybyggeri over 1.000 m² indføres desuden et krav om overholdelse af CO₂-grænseværdier, som trinvis strammes de kommende år.

Bæredygtighed som et designparameter

Hos Sweco mærker et samlet, integreret svømmebadeam af arkitekter og ingeniører en stigende nysgerrighed til at arbejde med bæredygtighed inden for svømme- og vandkulturen. Udfordringerne opstår imidlertid ofte, hvis ikke ambitionerne får tilstrækkeligt rod i projektet og processen, når et renoverings- eller nybyggeri igangsættes.

- Det er afgørende, at bæredygtighed allerede fra de tidlige faser bliver et designparameter. Det sker alt for ofte, at ambitionerne om bæredygtighed daler i takt med, at projektet bliver mere konkret. Derfor er vi nødt til at have et værktøj til at styre samtalen om bæredygtige krav, ambitioner og muligheder og gøre det håndgribeligt fra start, så vi kan vælge til og fra i forhold til ambitionerne, kravene, økonomien og den efterfølgende drift, siger Christine Collin.

Virksomheden har udviklet sit eget værktøj kaldet Bæredygtighedskompasset, der hjælper med at navigere dialogen om bæredygtige tiltag fra et helikopterperspektiv til konkret stillingtagen. Kompasset centrerer sig om fire dimensioner: Stedet. Rammen. Rummet. Mennesket.

Tilsammen skaber det indsigt i og overblik over de mest værdiskabende bæredygtige kombinationer for projektet, der har stor betydning for alt fra lokalsamfundet, kontekst, konstruktioner, materialevalget, biodiversitet, indeklima, belysning, energi, forbrug og drift, inklusion og tilgængelighed – og meget mere.

Christine Collin giver et eksempel. Et svømmebad har i et projekt valgt at prioritere tilgængeligheden, fleksibiliteten og mangfoldigheden sammen med fokus på energiforbrug, klima og en større biodiversitet. De fokuserede temaer kan bruges til at kickstarte dialogen og finde ambitionsniveauet. Eksempelvis ved at brede FN's 17 verdensmål og delmål ud i forbindelse med

bearbejdningen.

- Start med en workshop, hvor I i fællesskab vender alle muligheder og ideer. Inviter alle medarbejdere og interessenter, så I får flest mulige perspektiver. Særligt når det handler om den helhedsorienterede tilgang til bæredygtighed. Tag jeres indsatsområder én for én, diskuter og stil spørgsmål, siger Christine Collin og tilføjer:

- Kan vi udnytte tagflader til solceller, hvordan sikrer vi et inkluderende design med øget tilgængelighed, kan vi sikre et behovsstyret ventilationssystem med varmegenvinding, hvad med termotæpper, hvordan sikrer vi en fleksibel udnyttelse af vores bassiner, har vi et diversitetsudbud af vandaktivitet og fællesskab, der fremmer sundhed, kan vi begrønne facader og tagflader og skabe vilkår for nye typer og arter, hvad med vores facader – kan vi gentænke dem?"

Fremtiden kalder på fælles viden

Samtidig slår Christine Collin et slag for, at man på tværs af svømmebadsbranchen deler viden og inspiration med hinanden.

- I dag kan vi eksempelvis godt certificere svømmebadsprojekter med DGNB ud fra en skræddersyet matrix, hvor livscyklusanalyser indgår. Men der er ingen tvivl om, at de skærpede krav fremadrettet vil øge behovet for, at vi får flere cases at regne på for at sikre den vidensbaserede bæredygtige udvikling af svømmebadsbyggeri og byggematerialer. Det er et fælles ansvar at sikre på tværs af værdikæden, siger Christine Collin og afslutter.

- Villigheden til at bygge mere bæredygtigt skal være der. Materialeproducenter skal levere transparente miljøvaredeklarationer for deres produkter, som er egnet til aggressiv miljø, rådgivere skal kunne foreslå alternative løsninger og materialer tilpasset miljøet og beregne klimapåvirkningen, bygherre skal efterspørge og stille krav og entreprenøren skal dels kunne bygge med de nye materialer og løsninger og dels kunne foreslå alternative materialevalg.

